

2011, een jaar met twee gezichten

Uit het jaarverslag 2011 van Pensioenfonds DSM Nederland (PDN) blijkt 2011 een jaar te zijn geweest met twee gezichten. Zo kijken voorzitter Jos Schneiders en plaatsvervangend voorzitter Ton de Boer in ieder geval terug op dat jaar. In een uitgebreid interview laten zij 2011 de revue passeren.

Duidde begin 2011 nog op herstel van de dekkingsgraad, in de tweede helft van het jaar maakte de economische crisis en de lage rente, die daarvan het gevolg is, daar weer een einde aan. Schneiders en De Boer leggen uit over wat deelnemers en gepensioneerden daarvan merken.

In dit jaarbericht ook de belangrijkste cijfers uit het jaarverslag. Dat jaarverslag is voor iedereen te vinden op de website van PDN. Het jaarbericht biedt verder informatie over wat er bij het pensioenfonds in 2011 is gebeurd.

Het bestuur van PDN beveelt het lezen van het jaarbericht bij iedereen bijzonder aan. In de huidige, voor pensioenfonds, woelige tijd is het belangrijk goed op de hoogte te blijven van de ontwikkelingen bij het eigen pensioenfonds. Dit jaarbericht helpt daarbij.

Bij vragen over je pensioen kun je terecht op de website van PDN (www.PDNpensioen.nl) of bij onze Pension Desk: tel 045-5788100, e-mail: Info.pdn@dsm.com

Dekkingsgraad PDN 2011

De dekkingsgraad van PDN bedroeg eind 2011, 101%. De dekkingsgraad is een belangrijke maatstaf voor de financiële situatie van pensioenfonds die aangeeft in hoeverre het pensioenfondsvermogen op een bepaald moment toereikend is om te voldoen aan de toekomstige pensioenverplichtingen.

Zoals de grafiek laat zien, zette het herstel van de voorgaande jaren in de eerste helft van 2011 door. Onder meer op basis van deze verbeterde financiële uitgangspositie, heeft het fonds eind juni 2011 een toeslagbesluit genomen. In de tweede helft van 2011 daalde de dekkingsgraad fors als gevolg van de onrust op de financiële markten.

De grafiek laat zien dat de gemiddelde rente waarmee fondsen hun pensioenverplichtingen moeten waarderen, daalde van 3,4% ultimo 2010 naar 2,7% ultimo 2011. Alleen al deze rentedaling zorgde in 2011 voor een daling van de dekkingsgraad van 13%. Bij de berekening van de pensioenverplichtingen per 31 december 2011 is rekening gehouden met de door De Nederlandsche Bank (DNB) gepubliceerde rente (gemiddelde van drie maanden). In 2011 werd overigens een positief beleggingsrendement gehaald van 6,7%. Dat zorgde ervoor dat het vermogen van het pensioenfonds steeg van 4,99 miljard euro naar 5,19 miljard euro.

In voorgaande jaren zijn de pensioenverplichtingen meerdere malen toegenomen als gevolg van de hoger dan verwachte toename van de levensverwachting. In 2011 was dit niet het geval. De combinatie van de gedaalde rente, de verleende toeslag en het behaalde rendement resulteerde in totaal in een daling van de dekkingsgraad tot een niveau van 101% ultimo 2011.

Uit het jaarverslag

Pensioenen en pensioenfondsen stonden in 2011 wederom nadrukkelijk op de voorgrond bij de politieke en maatschappelijke discussies. De geplande besluitvorming met betrekking tot het nieuwe landelijke pensioenakkoord is tot op heden slechts gedeeltelijk afgerond. Met name de discussies rondom de berekening van de pensioenverplichtingen en de bestuursstructuur van pensioenfondsen blijken lastiger dan in eerste instantie gedacht.

Voor Stichting Pensioenfonds DSM Nederland was 2011 een bewogen jaar. Het fonds heeft de landelijke ontwikkelingen rondom het pensioenakkoord en de discussies hierover actief gevolgd. Daarnaast is het bestuur in 2011 met diverse fondsspecifieke zaken actief geweest. De eind 2010 door sociale partners afgesloten pensioenovereenkomst is door het bestuur getoetst op de wettelijke criteria van uitvoerbaarheid, financierbaarheid en rechtmatigheid. Dit heeft geresulteerd in een nieuwe uitvoeringsovereenkomst tussen DSM en het pensioenfonds met een looptijd van vijf jaar. Hierin is de overgang naar een middelloonregeling (vanaf januari 2011) en een pensioenrekenleeftijd van 66 jaar (vanaf januari 2012) opgenomen. Verder heeft het fonds volgens planning de in 2010 geïmplementeerde bestuursstructuur geëvalueerd. Op basis hiervan is de taakverdeling binnen het bestuur en de samenwerking tussen het bestuur en de dienstverlener DSM Pension Services licht aangepast. Het bestuur heeft in 2011 tevens frequent aandacht geschonken aan de Eurocrisis en andere risico's die de financiële positie van het fonds kunnen bedreigen.

De financiële markten gaven in 2011 aanvankelijk een beeld van herstel, wat leidde tot een dekkingsgraad van 114% eind mei. In de context van de toenmalige marktontwikkelingen en na een evenwichtige belangenafweging heeft het bestuur in juni besloten tot het verlenen van een toeslag voor de actieven en anders actieven.

In de tweede helft van 2011 leidde de Europese schuldencrisis tot dalende beurskoersen en rentestanden. Ondanks het beleggingsrendement van 6,7% over geheel 2011 daalde de dekkingsgraad van het fonds eind 2011 tot 101%. Deze dekkingsgraad ligt onder het minimaal vereist eigen vermogen van 104,2% waardoor sprake is van een dekkingstekort. Hierdoor is het korte termijn herstelplan uit 2009 wederom van kracht geworden. Bij de evaluatie van dit herstelplan eind 2011 is gebleken dat de dekkingsgraad van 101% vooralsnog geen aanleiding geeft tot het nemen van kortingsmaatregelen.

De uitvoeringskosten van het fonds voor vermogensbeheer en pensioenuitvoering bedragen 0,37% van het gemiddeld belegd vermogen. Dat is, vergeleken bij de peergroep, zeker geen slechte uitgangspositie. In de komende periode zal PDN onderzoeken in hoeverre dit verder geoptimaliseerd kan worden.

Ten aanzien van de economische ontwikkelingen en de verwachtingen voor de financiële markten in 2012 is het bestuur terughoudend. Het bestuur is er zich terdege van bewust dat de financiële positie van het fonds sterk afhankelijk is van deze ontwikkelingen en dat het risico op een verdere daling van de dekkingsgraad nog altijd aanwezig is. Daarbij is het risico reëel aanwezig dat de komende tijd geen toeslagen verleend kunnen worden. En ook is niet uitgesloten dat we toch een korting moeten gaan aankondigen op ingegane pensioenen en pensioenopbouw, indien de dekkingsgraad beneden de kritische herstellijn blijft. Daarnaast kijkt het bestuur met belangstelling uit naar de verdere uitwerking van het pensioenakkoord en de bijbehorende wetgeving.

Tot slot wil het bestuur iedereen bedanken die zich voor Stichting Pensioenfonds DSM Nederland heeft ingezet. Hierbij spreekt het bestuur grote waardering uit voor de toewijding en betrokkenheid waarmee het College van Toezicht, College van Belanghebbenden, externe adviseurs en de medewerkers van DSM Pension Services hun taken hebben vervuld.

**Het Bestuur,
Stichting Pensioenfonds DSM Nederland**

Dagelijks bestuur PDN kijkt terug en vooruit

Het jaar 2011 was voor Pensioenfonds DSM Nederland (PDN) een jaar met twee gezichten. In de eerste helft van het jaar toonde 2011 zich nog van zijn mooie kant en was er sprake van herstel van de dekkingsgraad. Die steeg in de eerste zes maanden van 109% naar 112% (eind juni). Daardoor kon het bestuur van PDN in het midden van het jaar, conform het reglement, beslissen om toeslagen (indexatie) te verlenen op de pensioenen van de pensioengerechtigden en slapers en de pensioenopbouw van actieve deelnemers. In de tweede helft liet het jaar 2011 zich, helaas, van zijn sombere kant zien. De dekkingsgraad daalde, mede als gevolg van de eurocrisis en de daardoor veroorzaakte lage rente, tot 101% aan het einde van het jaar. PDN kwam weer terecht in 'herstel'. Het herstelplan uit 2009 werd opnieuw van kracht. Dat betekent onder meer dat er voorlopig geen toeslagen meer mogen worden verleend. En het betekent ook helaas dat een korting op de pensioenen van gepensioneerden en de pensioenopbouw van DSM'ers niet is uitgesloten. Dat gebeurt indien de dekkingsgraad niet tijdig herstelt tot boven de kritische herstellijn die in het herstelplan is opgenomen.

*Jos Schneiders (links) en Ton de Boer
foto Sanne Linssen*

Toch zien Jos Schneiders en Ton de Boer, de voorzitter en plaatsvervangend voorzitter van PDN, terugkijkend op 2011, niet alleen de sombere kant. "We zijn vorig jaar in staat geweest om het vermogen van PDN, zeg maar de inhoud van de pensioenpot, redelijk constant te houden. We hebben inmiddels weer ongeveer hetzelfde vermogen als in 2007. Dat was het jaar voordat de financiële crisis uitbrak. Met dat vermogen hadden we toen bij een rente van 4,8% een dekkingsgraad van 150%. Ook met het rendement van 6,7% dat PDN in 2011 behaalde op zijn vermogen, mogen we als PDN best tevreden zijn. Dat is hoger dan de benchmark (zeg maar het gemiddelde bij vergelijkbare pensioenfonds). De totale kosten die het pensioenfonds maakt, zijn met 0,37% van het vermogen lager dan bij de meeste andere fondsen. Een behoorlijk goed resultaat dus en tegen acceptabele kosten."

Dat alles heeft niet kunnen voorkomen dat de dekkingsgraad aan het einde van 2011 laag was. Belangrijkste oorzaak is de lage rente waarmee het pensioenfonds zijn verplichtingen moet berekenen. Want hoe lager de rente, hoe meer geld er in de pensioenpot moet zijn om aan toekomstige verplichtingen te voldoen.

Rente

"Aan die lage rente kun je als pensioenfonds niets doen, omdat deze wordt afgeleid van de marktrente die De Nederlandse Bank (DNB) voorschrijft. De effecten voor het pensioenfonds zijn beperkt gebleven door de gedeeltelijke

afdekking van de rente," zegt Ton de Boer. "Gelukkig hebben we, ondanks de lage rente, nog geen kortingen op de pensioenen en de pensioenopbouw hoeven aan te kondigen. Maar de kans is groot dat we de komende tijd geen toeslagen kunnen verlenen en dat we misschien toch nog moeten aankondigen dat we gaan korten. Of dat gebeurt, is afhankelijk van de ontwikkeling van de dekkingsgraad."

Zoals gezegd, kan het bestuur de rente niet beïnvloeden. De manier waarop het pensioenvermogen belegd wordt, daar gaat PDN wel over. Daar is dan ook in 2011 weer veel aandacht voor geweest. Jos Schneiders daarover: "We werken met een systeem dat we Integraal Balans Management noemen. Daarbij worden de risico's die we nemen, integraal afgewogen tegen het rendement dat een belegging oplevert en het effect op de ambities die het bestuur heeft met betrekking tot toekomstige toeslagverleningen. We kunnen daardoor snel(ler) reageren op bewegingen in de financiële markten. Want we moeten risico's blijven nemen bij de beleggingen. Zonder risico is er geen rendement. En zonder rendement is er geen geld voor toeslagen of voor herstel van de dekkingsgraad. Het beperken van de risico's wordt echter steeds moeilijker. Was het kopen van staatsobligaties enkele jaren geleden nog een veilige belegging, nu is dat anders. Het aantal landen met 'veilige' staatsobligaties is beperkt en de gelden die daar belegd worden, leveren helaas nog

maar erg weinig op. Het afdekken van de risico's, wat we wel voor een deel doen, kost geld en beperkt je herstelkracht als straks de rente mocht oplopen."

Behalve door het zorgvuldig beleggen let het bestuur van PDN ook nadrukkelijk op de kosten van het pensioenfonds. In het jaarverslag is het fonds daar heel transparant over. "Daar kan iedereen zien hoeveel en welke kosten we maken," zegt Schneiders. "Een groot deel van de uitvoeringskosten, namelijk eenderde deel, wordt besteed aan de communicatie naar gepensioneerden en actieve deelnemers (DSM-werknemers). In vergelijking met andere fondsen geven we veel geld uit aan die communicatie. Dat is een bewuste keuze. Wij vinden het belangrijk dat de deelnemers en gepensioneerden precies weten hoe het fonds ervoor staat en welke risico's zijzelf lopen met hun pensioen bij PDN. Daarnaast zorgt goede communicatie ervoor dat men pensioenbewuster wordt en nadenkt over de eigen pensioensituatie. Zo is er in 2011 bijvoorbeeld uitvoerig gecommuniceerd over de nieuwe pensioenregeling en welke gevolgen die heeft voor de deelnemers. Tevens is de pensioenplanner uitgebreid om nadrukkelijker de eigen pensioensituatie te kunnen beoordelen."

Korten

Of het herstel in 2012 en 2013 voldoende is, is een belangrijke vraag. Als de financiële markten niet voldoende herstellen en/of de rente onverhoopt verder zakt, dan moet er gekort gaan worden op de pensioenen en de pensioenopbouw. "Dat wordt dus eind 2012 al spannend," aldus Ton de Boer. "In 2011 hebben we de opgebouwde pensioenrechten kunnen veilig stellen, maar voor de toekomst zijn ze niet gegarandeerd."

Evenwichtigheid

Ook zonder dat er gekort wordt, moet het bestuur steeds goed afwegen of maatregelen die het neemt niet nadeliger werken voor de ene groep dan voor de andere groep.

"Het evenwichtig afwegen van de belangen van de verschillende belangengroepen (actieve deelnemers, slapers en gepensioneerden) heeft een hoge prioriteit," legt Ton de Boer uit. "Zo hebben de actieve deelnemers begin 2012 een achterstand bij de toeslagverlening van 1%. Bij de gepensioneerden is die achterstand groter. De actieve deelnemers hebben echter sinds begin 2011 te maken met een soberdere pensioenregeling gebaseerd op middelloon in plaats van op eindloon. Daarnaast betalen ze een hogere werknemerspremie en lopen ze het risico gekort te worden in pensioenopbouw als blijkt dat de afgesproken premie niet kostendekkend is. De gepensioneerden hebben weliswaar een grotere achterstand opgelopen bij de toeslagverlening, maar zijn wel verzekerd tegen het zogenaamde lang-leven-risico. Dat wil zeggen dat er pensioen betaald blijft worden, nu blijkt dat de gepensioneerden meer jaren leven dan waarmee in het verleden rekening is gehouden en waarvoor premie is betaald. Een moeilijke maar begrijpelijke afweging welke inherent is aan een pensioenregeling die gebaseerd is op solidariteit en collectiviteit."

Solidariteit/collectiviteit

De financiële en economische crisis heeft voor onzekerheid en ook ongerustheid gezorgd bij zowel actieve deelnemers als bij gepensioneerden. "Die zorg kunnen we helaas niet wegnemen," aldus Jos Schneiders, maar toch zijn zowel Schneiders als De Boer ervan

Herstelplan uit 2009 herleeft

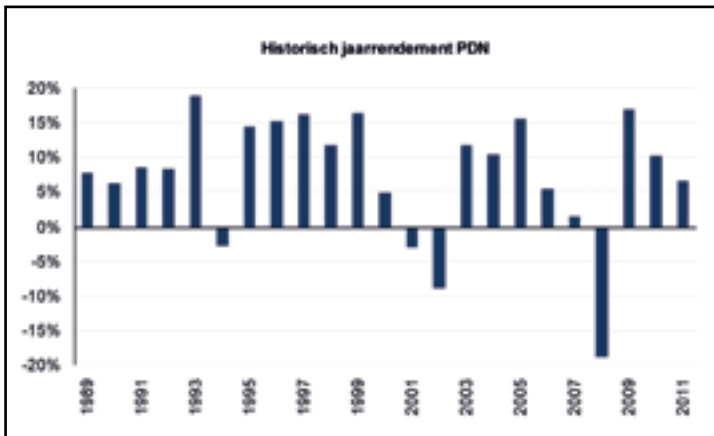
In 2008 was de dekkingsgraad zover gezakt, als gevolg van de kredietcrisis, dat PDN een zogenaamd herstelplan moest opstellen. In 2009 is dat plan ingediend bij De Nederlandsche Bank die het plan goedkeurde. In het plan staat omschreven op welke manier het pensioenfonds denkt binnen vijf jaar een dekkingsgraad van 104,2% te kunnen bereiken en binnen vijftien jaar een dekkingsgraad van 114,7%.

In de eerste helft van 2011 was de dekkingsgraad hoger dan 104,2%. In de tweede helft van het jaar zakte de dekkingsgraad weer onder dat percentage. Daarmee herleefde ook weer het herstelplan uit 2009.

Dat betekende onder meer dat zolang er sprake is van een dekkingsgraad, lager dan 104,2%, er van De Nederlandsche Bank geen toeslagen (indexatie) mogen worden verleend. Dat mag pas weer als de dekkingsgraad aan het einde van drie achtereenvolgende kwartalen boven de 104,2% ligt.

Volgens het in het herstelplan geprojecteerde gestage herstel naar 104,2% diende de dekkingsgraad einde van 2011 ten minste 99% te zijn. De dekkingsgraad eind 2011 was 101%. Was de dekkingsgraad lager geweest dan 99% dan had het bestuur moeten aankondigen dat pensioenopbouw en pensioenrechten gekort zouden gaan worden.

overtuigd dat het Nederlandse pensioenstelsel en ook PDN voor een degelijke pensioenvoorziening zorgen. De Boer: "Omdat de pensioenovereenkomst is gebaseerd op collectiviteit en solidariteit worden de risico's collectief gedragen en evenwichtig verdeeld. Ondanks de versobering die de afgelopen tijd nodig was, is wat we nu hebben vele malen beter dan wanneer iedereen zelf voor een ouderdomspensioen moest sparen. Tegen 0,37% van het belegd vermogen aan pensioen-uitvoeringskosten en kosten voor vermogensbeheer is men niet alleen verzekerd van een ouderdomspensioen, maar ook voor andere

risico's. Denk maar aan het arbeidsongeschiktheidsrisico voor actieven en voor alle deelnemers aan het pensioen voor de partner als men overlijdt en het lang-leven-risico. Ook is het zeer de vraag of men een met PDN vergelijkbaar rendement op zijn geld haalt indien men individueel zou gaan beleggen."

2012

Voor het jaar 2012 wachten nieuwe ontwikkelingen waar het bestuur op moet reageren. Het nationale Pensioenakkoord dat de vakbonden en werkgevers met de regering sloten, zal worden uitgewerkt. De uitkomsten daarvan hebben ook gevolgen voor de pensioenen bij PDN en de wijze waarop het fonds is georganiseerd. Het bestuur heeft al op mogelijke uitkomsten van dat akkoord 'voorgesorteerd'. Onder meer met de aangepaste bestuursstructuur (governance) en de nieuwe pensioenregeling. Zo zitten er al gepensioneerden in het bestuur van PDN, met het College van Toezicht is er al een externe toezichthouder en de verhoging van de pensioenrekenleeftijd naar 66 jaar is reeds ingepast in de pensioenovereenkomst.

Ook met de jaren na 2012 is het bestuur al bezig. Om ervoor te zorgen dat PDN in de toekomst over deskundige bestuursleden kan beschikken, is het bestuur samen met de werkgever, de vakbonden, DSM NEXT en de Vereniging van DSM gepensioneerden (VDP) proactief op zoek gegaan naar gegadigden die voorbereid kunnen worden op een functie in het College van Belanghebbenden of het bestuur van PDN. Daarbij is nadrukkelijk gezocht onder jongeren en vrouwen. Ook aan de deskundigheid van de huidige bestuursleden wordt aandacht besteed. Immers, DNB stelt steeds hogere eisen aan die deskundigheid. "En we nemen onszelf ook daarbij continu de maat," voegt Schneiders toe.

Verwachtingen

Over wat het jaar 2012 zal brengen voor het pensioenfonds zijn voorzitter en plaatsvervangend voorzitter voorzichtig. "We zijn voorbereid op een lange periode van lage rente, het grootste risico voor het fonds op dit moment. Daar houden onze beleggingsscenario's rekening mee. Verder is het risico reëel aanwezig dat de komende tijd geen toeslagen verleend kunnen worden. En ook is niet uitgesloten dat we toch een korting moeten gaan aankondigen op ingegane pensioenen en pensioenopbouw. Toch weten we ook dat er na iedere crisis weer een periode van herstel komt, ook al laat dat herstel deze keer langer op zich wachten dan we hoopten."

College van Toezicht

Het College van Toezicht (CvT) houdt toezicht op het bestuur van PDN en beoordeelt het functioneren van het bestuur en de processen die het bestuur gebruikt. Het CvT bestaat uit drie onafhankelijke leden. Dat waren in 2011 de heren J.F. Maassen (voorzitter), W.L. Moerman en J.T. van Niekerk.

Het CvT is van oordeel dat PDN een goed gemanaged fonds is met voldoende aandacht voor 'checks and balances'. Ook het risicomanagement van PDN is adequaat en solide en heeft een prominente plek in de bestuursprocessen.

Verder is het CvT van oordeel dat het nog te vroeg is om te beoordelen in hoeverre de nieuwe governancestructuur (bestuursstructuur) succesvol is geïmplementeerd in de werkwijze van het fonds. Ook vraagt het CvT aandacht voor een verdere verbetering van het deskundigheidsniveau binnen het bestuur, mede in relatie tot de *succession planning*.

Ten slotte vindt het CvT het teleurstellend dat het bestuur zijn ambitie om de diverse belanghebbenden een waardevast pensioen te bieden in 2011 onvoldoende heeft kunnen waarmaken.

(Het complete oordeel van het CvT over het bestuur van PDN is te lezen in het jaarverslag van PDN op de website van het fonds.)

College van Belanghebbenden (CvB)

Het CvB heeft sinds begin 2012 een andere samenstelling gekregen. Twee leden die de pensioengerechtigden vertegenwoordigden hebben het college verlaten. Dat waren de heren A. Appel en H. Verbrugge.

- De pensioengerechtigden kozen drie leden, te weten: J. Barendse (voorzitter), F. de Kok en H. Breiner-Bosma.
- Namens de werkgever hebben E. Dormans, J. Dijkmeester en M. van Heeswijk-Kuster zitting in het college. Laatstgenoemde is nieuw in het college en volgt F. de Kok op die inmiddels gekozen is om de pensioengerechtigden te vertegenwoordigen.
- De drie werknemersleden in het college zijn E. Gryson, H. Lukkezen en W. Reinartz.

Het CvB beoordeelt het handelen van het PDN-bestuur. Het college kijkt daarbij naar de besluiten die het bestuur heeft genomen en het bestuur in zijn beleid op een evenwichtige manier de belangen van de verschillende doelgroepen binnen PDN heeft afgewogen.

Behalve de evenwichtige belangenafweging beoordeelt het CvB ook de governance (bestuursstructuur) de communicatie met de achtban het beleggingsbeleid, het financieel beleid en het risicomanagement. Zo wil het CvB bijvoorbeeld weten wat de gevolgen voor het toeslagenbeleid (indexatie) zijn voor de diverse belanghebbenden in situaties van een premietekort of een reservetekort. Het CvB is ook van oordeel dat deelnemers van PDN in sterkere mate dan tot nu toe dienen te beseffen dat óók de DSM pensioenregeling onzekerheden naar de toekomst in zich draagt. Dat betekent dat individuele, actieve deelnemers krachtig zouden moeten worden gestimuleerd tot het actief en daadwerkelijk nemen van hun eigen verantwoordelijkheid en wel in een vroegtijdig stadium. Daar ligt volgens het CvB ook een verantwoordelijkheid van de sociale partners (werkgevers en vakbonden).

(Het complete oordeel van het CvB over het bestuur van PDN is te lezen in het jaarverslag van PDN op de website van het fonds.)

Berekenen van je pensioen

Bij het berekenen van een pensioenuitkering bij PDN wordt uitgegaan van je pensioenopbouw. Die pensioenopbouw bestaat met ingang van 1 januari 2012 uit twee delen. Het deel dat opgebouwd is vóór 2012 en dat uitgaat van de pensioenrekenleeftijd van 65 jaar en een deel dat is opgebouwd vanaf 2012 en dat rekening houdt met de pensioenrekenleeftijd van 66 jaar. Op het Uniform pensioenoverzicht (UPO) 2012 van deelnemers voor wie dit van toepassing is, zijn beide delen terug te vinden. Bij het berekenen van de pensioenuitkering wordt uitgegaan van de werkelijke (door jou gekozen) pensioendatum. Dit betekent dat de twee delen van de pensioenopbouw (met verschillende pensioenrekenleeftijden) worden omgerekend tot één uitkeringsbedrag op de werkelijke pensioendatum.

Risico's

Actieve deelnemers, slapers en gepensioneerden lopen een aantal risico's

- Het risico dat er een of meer jaren geen (of slechts gedeeltelijke) toeslagen (indexatie) op de pensioenen van pensioengerechtigden en slapers of de opgebouwde pensioenen van deelnemers kunnen worden verleend.
- Als de pensioenpremies niet meer kostendekkend zijn, zullen de premies in de vijfjarige contractperiode 2011-2016, niet worden verhoogd. Dan wordt de jaarlijkse pensioenopbouw van de werknemers vanaf dat moment overeenkomstig verlaagd, tenzij de sociale partners maatregelen nemen om de premies weer kostendekkend te maken.
- In bepaalde situaties kan PDN de opgebouwde pensioenen of de ingegane pensioenen korten (verlagen). Dat gebeurt bij een lage dekkingsgraad. De dekkingsgraad is dan zo laag dat ze binnen een bepaalde termijn niet herstelt tot het niveau van het minimaal vereist vermogen (voor PDN een dekkingsgraad van 104,2%). Die termijn is vastgesteld in het door de Nederlandsche Bank goedgekeurde herstelplan van PDN. Voor het korten bestaan strikte regels.

Keuzemogelijkheden bij PDN-pensioen

Deelnemers van het pensioenfonds kunnen zelf allerlei keuzes maken rond hun pensioen. Zo kan men kiezen voor een vervroeging van het ouderdomspensioen en/of het uitruilen van partnerpensioen voor een hoger ouderdomspensioen. Ook is het mogelijk tijdelijk een hoger ouderdomspensioen te ontvangen en op een later tijdstip een lager, of andersom. Wie de laatste jaren voor zijn/haar pensioen in deeltijd werkt, kan kiezen voor een deeltijdpensioen. Om het ouderdomspensioen te verhogen, kan ervoor gekozen worden om bij PDN, via Vrijwillig Pensioensparen (VPS), extra te sparen.

(Voor meer informatie zie, op de website, de brochures: 'Eerder met pensioen', 'Uitruil partnerpensioen', 'Variatie in pensioenuitkering', 'Deeltijdpensioen' en 'VPS'.)

Kerncijfers

	2011	2010
Actieve deelnemers pensioenregelingen	7.709	8.228
Gepensioneerden (incl. nabestaanden)	14.979	14.946
Arbeidsongeschikten	414	436
Slapers	8.094	7.893
Totaal aantal deelnemers	31.196	31.503
Deelnemers vrijwillige pensioenregeling (VPS) *	346	289
Actieve deelnemers prepensioenregeling	-	111
Aantal deelnemers beschikbare premierregeling BPR	6.853	7.001
Pensioenfondsvermogen (in mln. euro's)	5.193	4.999
Pensioenfondsverplichtingen (in mln. euro's)	5.165	4.603
Dekkingsgraad einde jaar (in %)	101	109
Premies (in mln. euro's)	106	124
Uitkeringen (in mln. euro's)	230	223
Beleggingsrendement (in %)	6,7	10,2
Pensioenreserve (in mln. euro's)	28	396

* VPS en BPR zijn voor risico deelnemer en derhalve niet in de pensioenverplichtingen opgenomen voor de berekening van de dekkingsgraad.

Vrijwillig Pensioensparen (VPS)

Bij PDN bestaat de mogelijkheid om - naast het reguliere ouderdomspensioen - extra Pensioenkapitaal op te bouwen via Vrijwillig Pensioensparen (VPS). Het kapitaal dat je opbouwt via Vrijwillig Pensioensparen kun je inzetten voor een hoger pensioen op pensioendatum of voor een pensioen dat eerder ingaat. De fiscus stelt grenzen aan dit belastingvriendelijk sparen bij het pensioenfonds. Met de pensioenplanner op de website van PDN kun je bekijken wat het sparen via VPS aan extra pensioen oplevert.

(Voor meer informatie, zie de brochure 'Vrijwillig pensioensparen' op de website van PDN.)

Beleggingen in 2011

	Eind 2011	
	Euro (mln.)	In % van totale beleggingen
Aandelen	1.524	29,0
Vastrentende waarde	3.249	61,8
Onroerend goed	184	3,5
Alternatieve beleggingen	296	5,6
Liquiditeiten	2	0,1

Pensioenplanner vernieuwd

De pensioenplanner van PDN is in 2011 vernieuwd. Dat was nodig omdat er een middelloonregeling is ingevoerd.

De vernieuwde pensioenplanner is bestemd voor actieve deelnemers (werknemers van DSM) die geboren zijn na 1949.

Medewerkers die in 2011 bij DSM in dienst kwamen, ontvangen in 2012 hun inlogcode en wachtwoord. Deelnemers die al eerder gebruik maakten van de planner kunnen op de gebruikelijke manier inloggen. Dat kan op de website van PDN (www.PDNpensioen.nl). Kies voor 'Werknemer' en klik vervolgens op 'Mijn pensioen'. Voor deelnemers die nog niet eerder gebruik maakten van de planner is een introductievideo beschikbaar.

Wat is nieuw aan de planner:

- > De planner houdt vanaf nu rekening met pensioenopbouw in de middelloonregeling.
- > De planner houdt vanaf nu onder meer rekening met een pensioen(reken)leeftijd van 66 jaar voor de pensioenaanspraken die vanaf 1 januari 2012 worden opgebouwd.
- > De planner is aangevuld met een introductievideo die de werking van de planner verduidelijkt.
- > De planner bevat nu vier instructievideo's die uitleg geven over het gebruik van de keuzemogelijkheden.
- > De planner geeft de mogelijkheid om overige persoonlijke aanspraken (bijvoorbeeld een lijfrente) in de berekening mee te nemen.

Einde aan transitieperiode bestuur PDN

In juli 2010 is het bestuur van PDN teruggebracht van 16 naar 10 personen en is de bestuursstructuur van het bestuur aangepast. Om de nieuwe aanpak te testen, is een overgangperiode van anderhalf jaar genomen.

In 2010 zijn de bestuurscommissies opgeheven en vanaf dat moment zijn alle, voor de besturing van het fonds relevante, zaken volledig in het bestuur besproken. Binnen het bestuur zijn referenten aangesteld. Referenten zijn bestuursleden aan wie een of meerdere specifieke aandachtsgebieden zijn toegewezen. Het bestuur heeft in het najaar van 2011 deze nieuwe aanpak geëvalueerd. Na evaluatie is besloten de omvang en de werkwijze te handhaven. Het bestuur blijft ernaar streven de huidige werkwijze verder te optimaliseren en de deskundigheid en bestuursvaardigheid van de bestuursleden te maximaliseren.

Nieuwe samenstelling PDN-bestuur

Van links naar rechts: A. de Boer (plv. vz.), J. Fransen van de Putte, M. Ubachs, G. Wagemans, J. Schneiders (vz), J. Op Heij, P. Rennen, J. van Engelen.

Op de foto ontbreken de bestuursleden K. Pikaart en L. Muijs.

Per 13 december 2011 zijn als bestuursleden de heren Van Engelen (namens de werknemers), Heutmekers en Van den Boorn (namens de pensioengerechtigden) afgetreden. De heer Rennen is op voordracht van de Centrale Ondernemingsraad DSM Nederland (COR) door het bestuur benoemd als bestuurslid. Na verkiezing uit en door de pensioengerechtigden zijn de heren Van Engelen en Ubachs door het bestuur benoemd als bestuurslid en werd J. Fransen van de Putte herbenoemd.

Na deze wijzigingen ziet het bestuur er als volgt uit:

- Benoemd op voordracht van DSM Nederland B.V.: J. Op Heij, K. Pikaart, J. Schneiders (voorzitter zonder stemrecht) en G. Wagemans.
- Benoemd op voordracht van de COR: A. de Boer (plaatsvervangend voorzitter), L. Muijs en P. Rennen.
- Benoemd na verkiezing uit en door de pensioengerechtigden: J. Fransen van de Putte, J. van Engelen en M. Ubachs.

Vervroeging ouderdomspensioen

Het is mogelijk dat werknemers ervoor kiezen eerder dan hun 'officiële' pensioendatum met pensioen te gaan. Actieve deelnemers, geboren na 1949, kunnen de pensioenplanner op de website van PDN laten berekenen wat een vervroeging van het pensioen financieel voor hen betekent.

(Voor meer informatie zie de brochure 'Eerder met pensioen' op de website van PDN.)

Baten en lasten

(in mln. Euro's)

Baten	2011	2010
Premies	106	124
Beleggingsresultaten	323	471
Overige baten	0	0
Totaal baten	429	595
Lasten		
Uitkeringen	- 230	- 223
Voorzieningen (verplichtingen)	- 561	- 392
Overige lasten	- 6	- 6
Totaal lasten	- 797	- 621
Resultaat		
Totaal resultaat	- 368	- 26

(Een uitgebreide geconsolideerde staat van baten en lasten is te vinden in het jaarverslag op de website van PDN.)

Toeslagverlening

Toeslagverlening (indexatie) bij PDN

PDN probeert ieder jaar het pensioen van pensioengerechtigden en het opgebouwde pensioen van slapers te verhogen met de **prijs**ontwikkeling en het opgebouwde pensioen van de werknemers van DSM met de **loon**ontwikkeling.

De pensioenen en opgebouwde pensioenen zijn in de laatste 4 jaar als volgt verhoogd:

Toeslagen						
In (jaar)	Over (jaar)	voor pensioengerechtigden en slapers		Prijsstijging (CBS - prijs-indexcijfer 'CPI niet afgeleid')	voor werknemers van DSM*	
		% toeslag (indexatie)	Prijsstijging CPI afgeleid (basis voor toeslagverlening PDN)		% toeslag (indexatie)	Algemene loonsverhoging DSM (basis voor toeslagverlening PDN)
2012	2011	0%	2,74%**	2,94%**	0%	-
2011	2011				3,53%	1,5%
	2010	0,69%	1,90%	1,97%		2%
2010	2009		0,69%	0,82%	3,5% (of 2%***)	0%
	2007	1%	1,91%	2,03%		
2009	2008	0%	1,44%	1,93%	0%	3,5% (of 2%***)

* De percentages voor de werknemers van DSM gelden ook voor de geprepensioneerden van DSM Gist Services en de medewerkers van DSM Limburg waarvoor de overgangsregeling 1993 (artikel 15 lid1) van toepassing is.

** Deze percentages betreffen de referentieperiode januari 2011 - oktober 2011

*** de toeslag van 2% gold voor DSM Executive Services B.V.

PDN betaalt de toekomstige verhogingen van de pensioenen en opgebouwde pensioenen uit beleggingsrendement. U hebt als werknemer van DSM, slaper of pensioengerechtigde door deze verhogingen en de verwachting voor de komende jaren niet meteen ook recht op verhogingen in de toekomst.

Onderzoek onder deelnemers van PDN

In het najaar van 2011 is er een deelnemersonderzoek gehouden waaraan bijna 900 DSM-werknemers deelnamen. De meeste van deze deelnemers zijn geïnteresseerd of zelfs zeer geïnteresseerd in pensioenen. 82% zegt vertrouwen te hebben dat PDN hun belangen goed behartigt. Veel deelnemers (72%) maken zich wel eens zorgen over hun pensioen. De grootste zorg is dat men later minder pensioen ontvangt dan nu wordt toegezegd. Als rapportcijfer krijgt PDN een 7,3. Bij vergelijkbare fondsen is dat cijfer eveneens 7,3.

De meeste deelnemers aan het onderzoek weten dat de toeslagverlening (indexatie) op hun pensioenopbouw voorwaardelijk is en dat de financiële situatie bij het fonds ertoe kan leiden dat er gekort kan worden op hun opgebouwde pensioenaanspraken.

De resultaten van het deelnemersonderzoek zijn te vinden op de website van PDN.

Pensioenregister

Vanaf januari 2011 biedt het Pensioenregister informatie over pensioenen die bij pensioenfondsen in Nederland zijn opgebouwd. Op de website www.mijnpensioenoverzicht.nl is voor iedereen met een DIGID-code te zien wat men aan pensioen bij verschillende pensioenfondsen in Nederland heeft opgebouwd (inclusief AOW).

Financieel crisisplan

PDN heeft een financieel crisisplan opgesteld. In dat plan is beschreven welke middelen het pensioenfonds ter beschikking staan als de dekingsgraad onder bepaalde niveaus zakt. Ook is erin te vinden welke maatregelen het pensioenfonds of anderen, bijvoorbeeld de sociale partner (werkgever en vakbonden), in die situaties kunnen nemen.

Meer informatie over het financieel crisisplan zal in de loop van het tweede kwartaal van 2012 op de website van PDN te vinden zijn. Ook in de digitale nieuwsbrief van het tweede kwartaal zal aandacht besteed worden aan het plan.

Prepensioenkapitaal en vrijwillig pensioensparen (VPS): 6,7% rente

Over het VPS-saldo en het prepensioenkapitaal wordt jaarlijks een rente toegekend. Deze is voor de periode 1 juli 2012 tot 1 juli 2013 vastgesteld op 6,7%. Dit is gebaseerd op het rendement in 2011 dat 6,7% was.

Hoeveel rente gegeven wordt hangt af van het rendement dat het pensioenfonds maakt op zijn beleggingen. Is dat rendement hoog dan wordt veel rente bijgeschreven. Maakt het fonds verlies dan wordt er geen rente bijgeschreven. In dat geval wordt die 'negatieve rente' verrekend met de positieve renten in de volgende jaren. Bij de vaststelling van het rendement is al rekening gehouden met 0,15% beleggingskosten. Op het prepensioenkapitaal en de VPS-inleg worden geen kosten ingehouden.

Vervroeging Voorwaardelijk pensioen

Het voorwaardelijk pensioen is op 1 januari 2006 toegekend bij de overgang naar de pensioenregeling 2006. Het betreft een extra pensioentoekenning over dienstjaren uit het verleden. Deze pensioenaanspraken worden opgebouwd in een periode van maximaal 15 jaar vanaf 1 januari 2006. Om het totale voorwaardelijk pensioen te ontvangen, moet je deelnemer van het pensioenfonds PDN blijven.

(Meer informatie over het voorwaardelijk pensioen is te vinden op het Uniform Pensioenoverzicht dat je jaarlijks van PDN ontvangt.)

Disclaimer

De in dit jaarverslag verstrekte informatie van stichting Pensioenfonds DSM Nederland, gevestigd te Heerlen (het pensioenfonds) is van algemene aard, uitsluitend indicatief en aan wijzigingen onderhevig. De vermelde gegevens zijn uitsluitend bedoeld om de deelnemers algemene informatie te verschaffen. De gegeven informatie wordt verondersteld betrouwbaar te zijn, echter het gebruik van de informatie geschiedt geheel voor risico van de gebruiker. Noch de uitvoerder (zijnde DSM Pension Services BV), noch het pensioenfonds aanvaardt enige aansprakelijkheid voor schade als gevolg van onjuistheden of onvolkomenheden in de informatie, of voor schade ontstaan in verband met het gebruiken, het afgaan op of verspreiden van informatie. Rechten kunnen uitsluitend worden ontleend aan het voor de deelnemer geldende pensioenreglement.

Colofon

Productie + tekst: DSM Pension Services
Vormgeving + druk: PPM Event & Media Support. www.ppm-events.nl

Adresgegevens

Bezoekadres: Pensioenfonds DSM Nederland
Het Overloon 1, 6411 TE Heerlen
Postadres: Postbus 6500, 6401 JH Heerlen
Telefoon: 045-5788100 (Pension Desk)
Internet: www.PDNpensioen.nl
E-mail: info.pdn@dsm.com
